

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Avrupa'nın en genç nüfusuna sahip olan ülkemizde artan yoksulluğa paralel artış gösteren çocuk işçiliğinin azaltılmasına yönelik politikaların etkin bir şekilde yaşama geçirilmesi, çalışan çocuk işçilerin can güvenliği sağlanmasına yönelik uygulama ve denetimlerin kararlılıkla yapılması ve yaptırımların caydırıcı kılınması amacıyla Anayasa'nın 98. TBMM İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Suat Özgüçler
İstanbul Mv.

Kadim Durmaz
Tokat Mv

Rifat T. NALBANTOĞLU
İzmir Milletvekili

Mehmet KANU
Kocaeli

Okan Kuvvet
O.Kd

Fethi AKEL
İstanbul Mv.
Fethi AKEL

Ali Karababa Murat Çar
Kısa Mv. Darsın Mv.

İnan Altın Mv.
Kant. Mv.
İnan Altın Mv.

Ömer Fethi Göner
Mv.

Aslı GENÇ
Kızı Mv.

Sebahat
Veli Ağbalpa
Malatya Mv.

Lezat Karayen
Anayasa
Mv.

Cumhur Uzun
Mv.

Mehmet Karo
Kocaeli

GEREKÇE

Ülkemizin de tarafı olduğu 1989 Tarihli Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme uyarınca; çocukları her türlü ihmal ve istismardan korumak, çocukların iyi ve güvenli hallerini sağlamak, çocukların sağlıklı gelişimleri için gerekli önlemleri almak devletlerin yükümlülüğündedir. Ancak, bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de gelir dağılımındaki eşitsizliğin ve yoksulluğun bedelini en çok çocuklar çekmektedir.

Avrupa'nın en genç nüfusuna sahip olan ülkemizde yoksulluk riski altında olan çocukların oranı toplam çocuk nüfusu içinde yüzde 34,2 ye ulaşmıştır. Bugün ülkemizde her üç çocuktan biri yoksulluk tehdidiyle karşı karşıyadır. Gelir dağılımındaki eşitsizliğin doğal olarak eğitim, sağlık, barınma ve beslenme gibi toplumsal yansımaları olmaktadır. Bütün bunlar da çocuk işçiliğini artmakta, iş güvenliği yetersizliği ve denetimsizlikten dolayı ölümlere yol açmaktadır. Az gelişmişliğin en önemli göstergelerinden biri de çocuk işçiliğini üretim amaçlı görmektir. 2022 yılında hayata geçirilen mesleki eğitim (MESEM) projesi yoksulluk, ekonomik sıkıntılar ve ailelerin eğitim masraflarını karşılayamamaları nedeniyle örgün eğitimin yerini almaya başlamıştır. Bugün itibarıyla yaklaşık 1,5 milyon öğrenci haftanın bir günü okulda dört günü işyerlerinde ucuz işgücü olarak çalıştırılmaktadır. Asgari ücretin yüzde 30'u karşılığı ücretli olarak çalıştırılan bu öğrencilerin ücretlerinin üçte ikisinin devlet tarafından karşılanıyor olması iş yerleri açısından çocuk işçiliğini cazip kılmaktadır. Halen ülkemizde resmi rakamlara göre bir ekonomik faaliyette çalışan çocuk sayısı 720 binin üzerindedir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı verilerine göre çalışan çocuk sayısı her yıl 100 binin üzerinde artmaktadır. TÜİK tarafından yapılan Hane Halkı İşgücü Araştırmasına göre 15-17 yaş grubundaki çocukların işgücüne katılma oranı yüzde 18,7'tir. (TÜİK, 2023). Çalışan çocukların %30,8'i tarım, %23,7'si sanayi, %45,5'i ise hizmet sektöründe yer almaktadır. Yaş grubuna göre incelendiğinde; 5-14 yaş grubunda çalışan çocukların %64,1 ile tarım sektöründe, 15-17 yaş grubunda çalışan çocukların ise %51,0 ile hizmet sektöründe ağırlık kazandığı görülmektedir.

Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nin Cumhuriyetin 100. Yılında Çocukların Durumuna İlişkin Raporuna göre "Çocuk işçiliğine yol açan faktörler incelendiğinde; söz konusu faktörlerin, çocuğu emeğini satmasına iten nedenler ve patronların çocuklardan emek talep etmesine yönelik nedenler olarak ikiye ayrıldığı tespit edilmiştir. Çocuğun emeğini satmasına ve birçok hakkından mahrum kalmasına neden olan yoksulluk, işsizlik, demografik planlardaki çarpıklıklar ve eğitimden uzak kalma gibi faktörlerin yanı sıra, ucuz iş gücüne erişmeyi de kapsayan kar hırsları, çocukların çalıştırılmasında önemli bir belirleyicidir. Çocuk işçiliği sorunu; çocuğun birçok hakkının ihlali ve çocuğun istismarı ile eş anlamlı olduğu için çocukta uzun soluklu olumsuz etkilere yol açmasının yanında, resmi olmayan maliyet avantajı sağlayabilmek adına çocuk işçilerin gizli tutulması nedeniyle kayıt altına alınmayan bir ekonomiye de yol açmaktadır. Ayrıca iş güvenliği yetersizliği ve denetim eksikliği nedeniyle her ay yaklaşık 4 – 5 çocuk işçi yaşamını yitirmektedir. Bu gerekçeler bağlamında;

Avrupa'nın en genç nüfusuna sahip olan ülkemizde artan yoksulluğa paralel artış gösteren çocuk işçiliğinin azaltılmasına yönelik politikaların etkin bir şekilde yaşama geçirilmesi, çalışan çocuk işçilerin can güvenliği sağlanmasına yönelik uygulama ve denetimlerin kararlılıkla yapılması ve yaptırımların caydırıcı kılınması amacıyla Anayasa'nın 98. TBMM İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

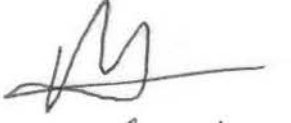
6800 Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Ali Karaoğlu	Usak	[İmza]
ALİ GÖKÇEK	İSTANBUL	[İmza]
GİZEM ÖZCAN	MUĞLA	[İmza]
İnan Altın Alp	Kocaeli	[İmza]
Hüseyin Yıldız	Antalya	[İmza]
Ütku ÇAKIRÖZER Eskişehir Milletvekili		[İmza]
İlhami Özcan Aygün	Zelirdeğ m.	[İmza]

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İzmir Milletvekili Rifat NALBANTOĞLU'nun 17.10.2024 tarihli ve 680 Grup
sayılı Meclis Araştırma Önergesine katılıyorum.

Oğuzhan Sanbal
Bursa mm